

OBIČAJI MAŠKARANJA U HRVATSKOJ

OŠ don Mihovila Pavlinovića Metković
2023.

Za vrijeme POKLADA istraživali smo običaje maškaranja u Hrvatskoj. Saznali smo da se u različitim krajevima Hrvatske u isto vrijeme (razdoblje prije korizme) ljudi maškaraju, kritiziraju javne osobe i određene događaje, organiziraju plesove i povorke pod maskama i na kraju okrivljuju i osuđuju lutku za sve nevolje u protekloj godini.

Poklade su kalendarsko razdoblje od Sveta tri kralja do Pepelnice.

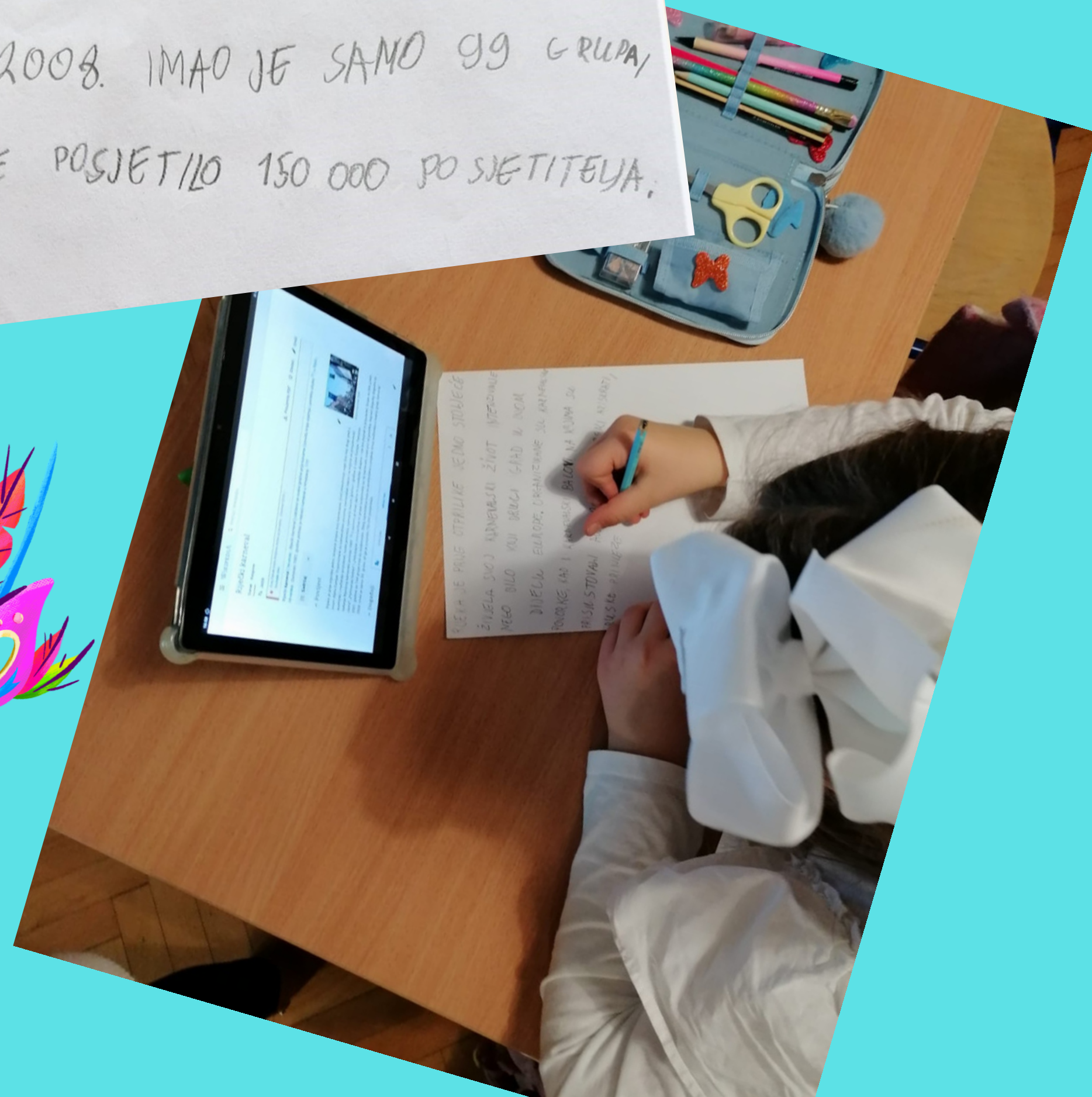
Uz naziv POKLADE u Hrvatskoj se još upotrebljavaju sljedeći nazivi:

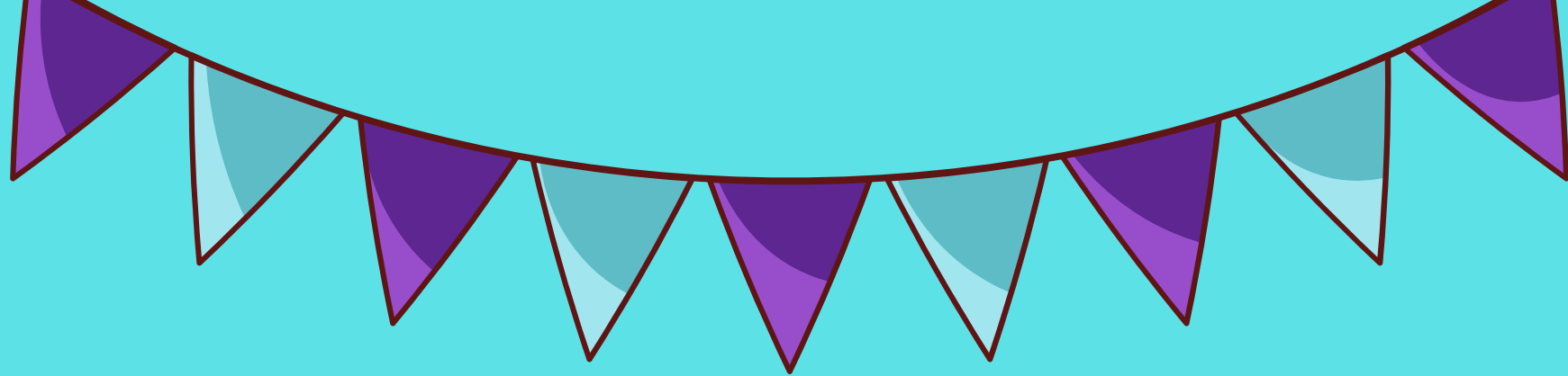
- **MESOPUST**
- **FAŠNIK**
- **FAŠNJEK**
- **KRNJEVAL**
- **KRNOVAL**
- **KARNEVAL**
- **PUST**
- **MAŠKARE**
- **MAČKARE**

VELJAČA JE VRIJEME KARNEVALA I MASKE-
MBALA KOJI SE OBIJEŽAVAJU U SVIM KRAJE-
VIMA HRVATSKE. KARNEVAL JE JOŠ OD SRE-
DNJEG VIJEKA BIO VRIJEME KAD SU SE PRI-
VREMENO MIJENJALI ODNOSI MOĆI U DRUŠTVU
I NEKAŽNJE MOGLE KRŠITI MORALNE DRU-
ŠTVENE NORME. NA TAJ SE NAČIN NAROD
MOGAO JOŠ JEDNOM PREPUSTITI STRASTI-
MA PRIJE RAZDOBLJA ODRICANJA. PO-
KLADNI UTORAK ILI FAŠNIK JE POSLJEDNI
DAN PRIJE PEPELNICE, ČISTE SRUJEDE,
KOJA OZNAČAVA POČETAK KORIZME.
TO JE POMIČNI BLAGDAN KOJI PADA
TOČNO 47 DANA PRIJE USKRŠNJE NEĐJE-
LJE. ZA NAROD JE VRIJEME PRIJE KO-
RIZME POSTALO VRIJEME NEOBUZDANOG
UŽIVANJA U HRANI, PIĆU I ZABAVI POD
MASKAMA. KARNEVAL SE NAZIVA I POKLA-
DAMA, ŠTO DOLZI OD STAROHRVATSKOG
GLAGOLA "KLASTI" - PRERUŠAVATI SE. OBI-
ČAJ POKLADA RASPROSTANJEN JE PO ČI-
TAVOJ ZEMJI.

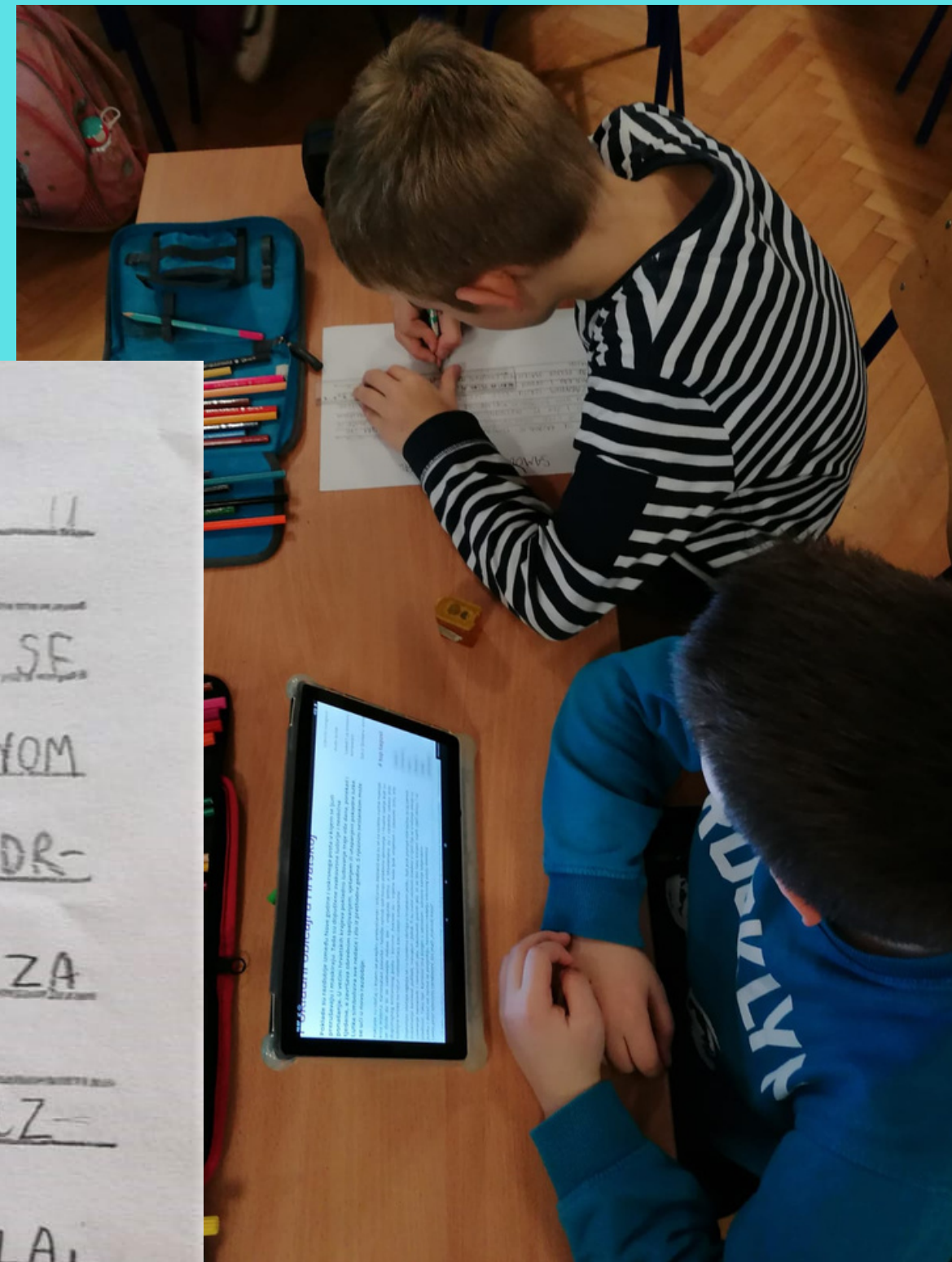
RIJEKA JE PRIJE OTPRILIKE JEDNO STOLJEĆE ŽIVJELA SVOJ KARNEVALSKI ŽIVOT INTENZIVNIJE NEGO BILO KOJI DRUGI GRAD U OVOM DIJELU EUROPE. ORGANIZIRANE SU KARNEVALSKE POVORKE, KAO I KARNEVALSKI BALOVI. NA KOJIMA SU PRISUSTVOVALI AUSTRIJSKI I MAĐARSKI ARISKRATI, RUSKE PRINCEZE, NJEMAČKI BARONI, GROFOVI I GROFICE IZ CIJELE EUROPE. PONOVO RADA NJE RIJEČKOG KARNEVALA POČINJE 1982. U SKUPINE I NIJE BIO POZNAT I POPULARAN. GRUPE SU BILE „LAKO ČENO“, PREFINARSKI FEŠTARI I „HALUBALJSKI ZVONČARI. SVE TRI GRUPE SUDJELOVALE SU NA KARNEVALU SVAKI PUT OD POČETKA. NAJVEĆI DOGAĐAJ DOGODIO SE 2004. GODINE SA 140 GRUPE KOJE SU SUDJELOVALE, ZBOG OGRANIČENA KOJA SU POSTAVLJENA U POGLEDU

BROJA SUDIOMKA U SVAKOJ GRUPI, KARNEVAL 2008. IMAO JE SAMO 99 GRUPE, ALI GA JE POSJETILO 150 000 POSJETITELA.

POKLADJE SU RAZDOBLJE IZMEĐU NOVE GODINE I USKRSNOGA POSTA U KOJEM SE LJUDI PRERUŠAVAJU I MASKIRAJU. LUTKA SIMBOLIZIRA SVE NEDAĆE I ZLO IZ PRETHODNE GODINE, S NJEZINIM NESTANKOM MOŽE SE UĆI U NOVO RAZDOBLJE. POKLADJE SU I VRIJEME KADA LJUDI SMIJEHOM I ZABAVOM IZRIČU VRLO OZBILJNE KRITIKE NA RAČUN VLASTODRŽACA, KAO I SVOJIH SUMJEŠTANA. NAŠ JEZIK POZNAJE VIŠE NAZIVA ZA TAJ PERIOD MASKIRANJA: KARNEVAL, POKLADJE, MESOPUST I FAŠNIK. TI SU NAZIVI VEĆINOM IZVEDENI IZ RIJEČI ČIJE SE ZNAČENJE VEZUJE UZ UZIMANJE NEMESNIH I NEMASNIH JELA, TAKOZVANIH POSNIH JELA, ALI SE ISTO TAKO KORIJENI STARIH RIJEČI VEZUJU I UZ PLODNOŠĆ. TAKO NAPRIMJER KARNEVAL IMA KORIJEN U LATINSKOM, ODNOSNO KASNIJE TALIJANSKE JEZIKU I DOLAZI OD NAZIVA ZA POSLJEDNJU, BEZMESNU NEDJELJU USKRSNOG POSTA DOMINICA CARNIS PRIVII ODNOSNO CARNEVALE, ŠTO ZNAČI, „MAKNUTI MESO“. JA VOLIM SAMOBORSKI KARNEVAL.

MAŠKARE U METKOVIĆU

Pokladni slučaj u mome kraju

U METKOVIĆU SE VEĆ DUGI NIZ GODINA
ODRŽAVA VELIKA POVORKA MAŠKARA.

U POKLADE SU UKLJUČENI METKOVICI I NJIHOVI

SUSJEDI IZ OKOLNIH MJESTA.

U SVAKOM SLUČAJU DOBRO JE DA LJUDI

ČUVAJU DUH I DA SE ŽELE MAŠKARATI.

POKLADNE SVEČANOSTI OVE GODINE POČINJE

MALIM POKLADAMA.

POKLADNE SVEČANOSTI TRAJU 10 DANA.

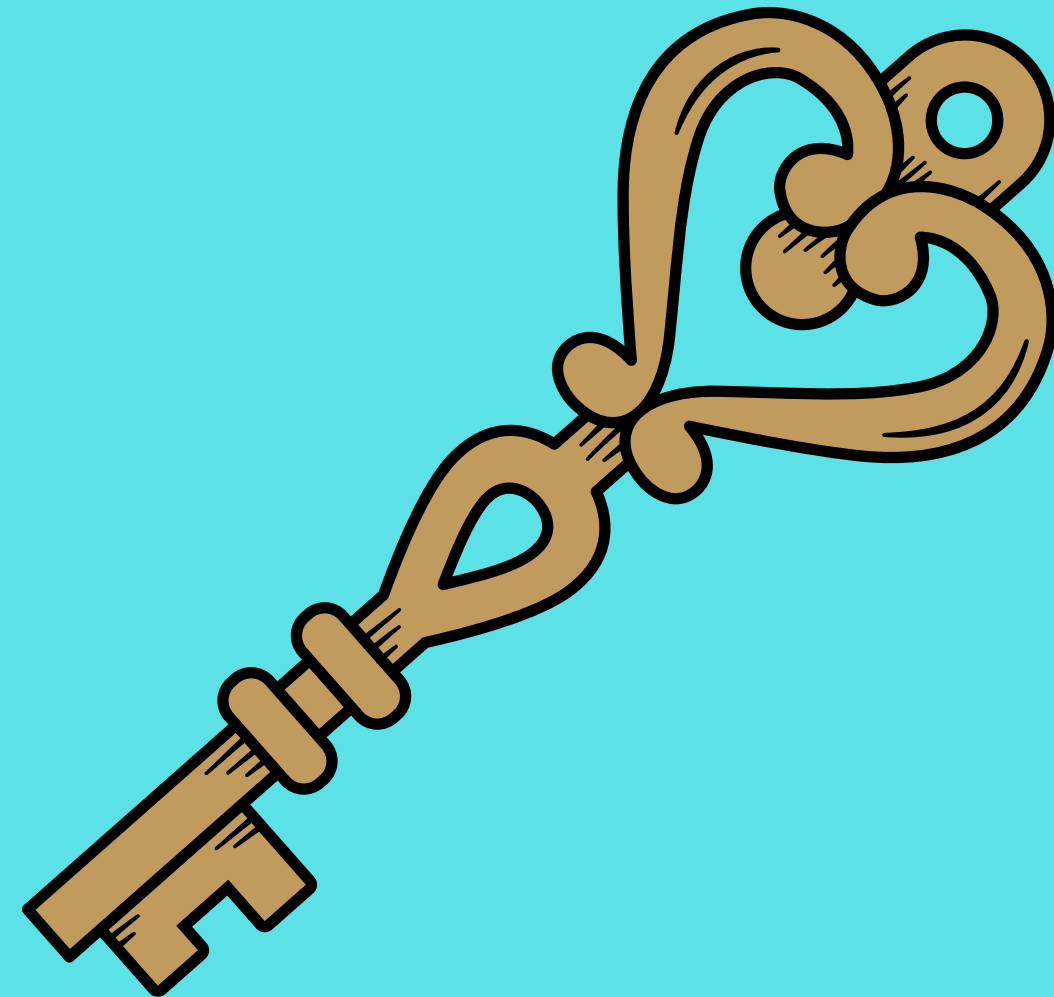
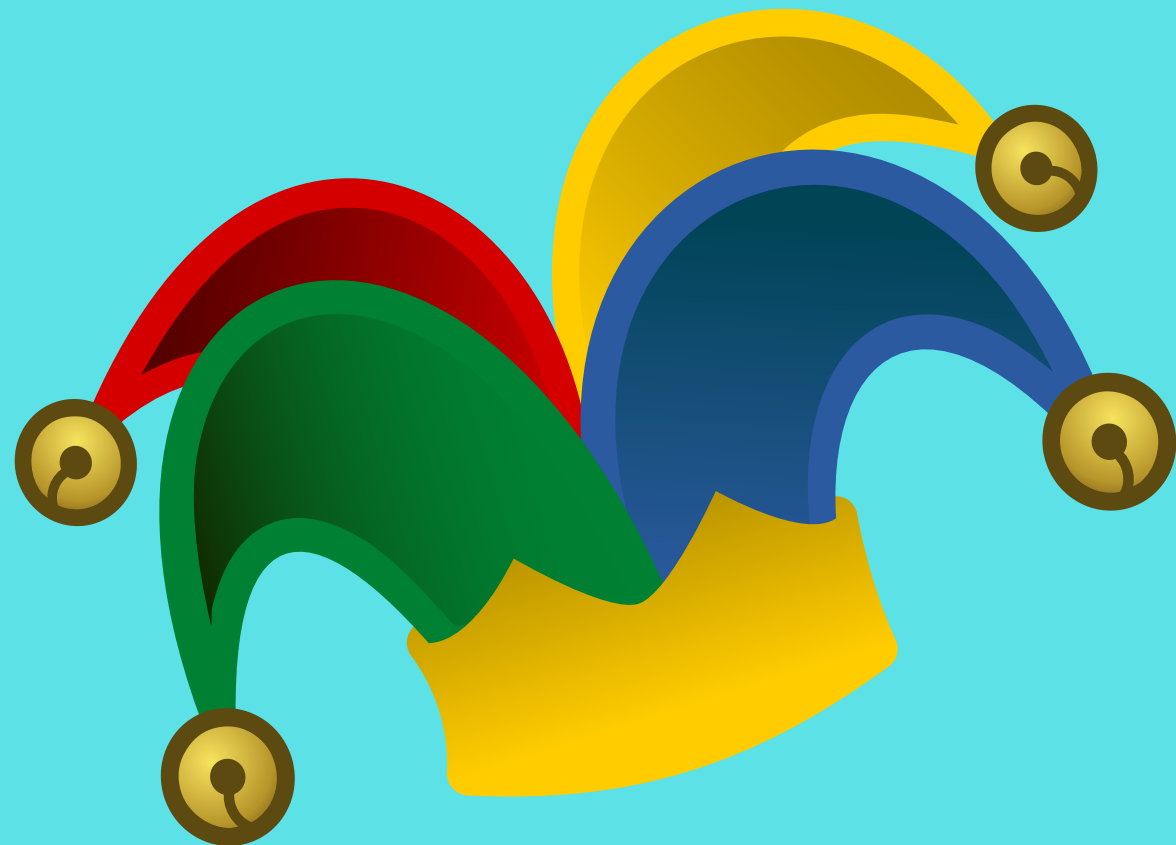
Mala povorka

Mala povorka (sudionici - vrtićani) kreće se ulicama grada Metkovića i završava maskenbalom u dvorani (Sportskoj dvorani Gimnazije Metković ili Gradskoj sportskoj dvorani).

**Na Male maškare, nakon Male povorke,
gradonačelnik predaje maškarama ključeve
grada. Time službeno počinje vladavina
maškara koja završava na Završne maškare
(utorak prije Pepelnice).**

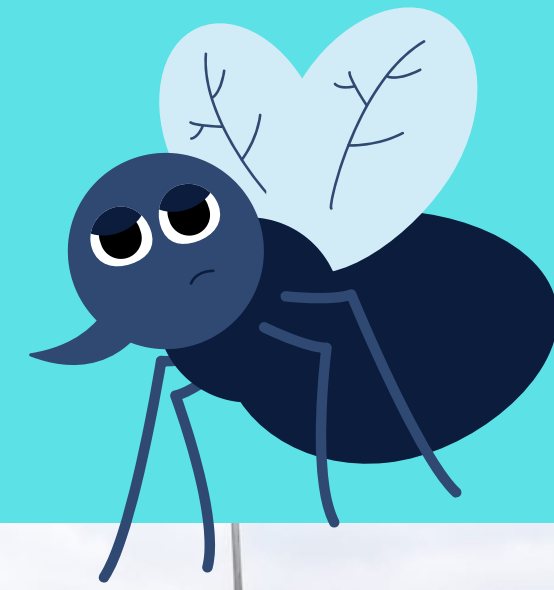

Velika povorka

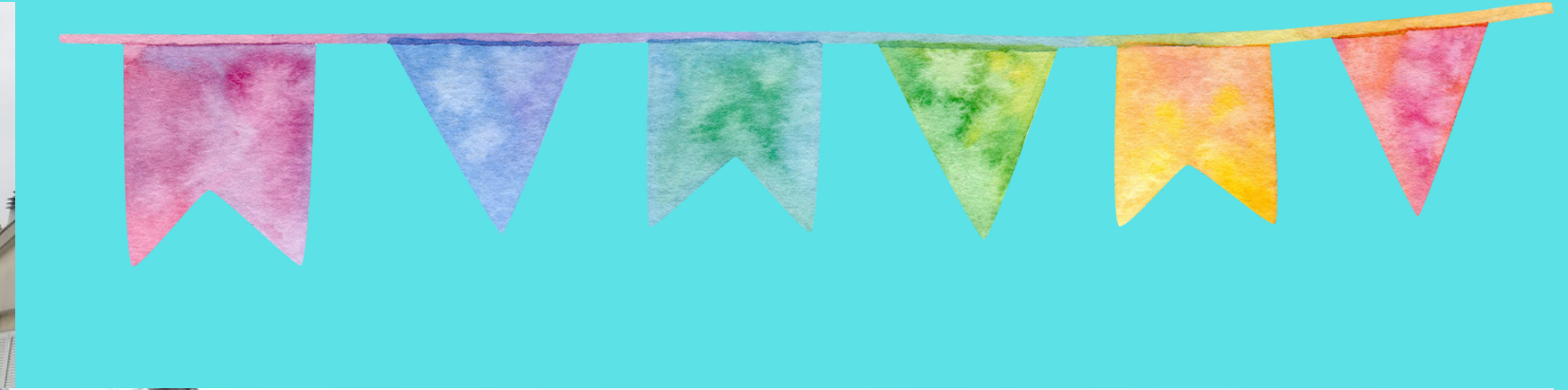

Velika povorka kreće od Gradske sportske dvorane, a završava na Trgu kralja Tomislava.

Naša je škola ove godine sudjelovala u Velikoj povorci s maskom *Zimski komarci*.

U Velikoj povorci sudjelovali su i učenici Osnovne škole Stjepana Radića te Gimnazije Metković.

Tu su tradicionalno bili i mačkari iz Vida i Pruda.

**Povorku uvijek prate građani
Metkovića i okolice.**

**Prvu nagradu osvojila je maska
*Vidonjci su pali na tjeme.***

Zimski komarci osvojili su drugo mjesto.

Na Završne maškare u našoj školi običaj je i maškarati se.

Marko Krnjeval (lutka) biva osuđen i spaljen na Završne maškare, čime završava vladavina maškara u Metkoviću.

VIDONJSKE MAŠKARE

U PERIODU IZMEĐU DVA RATA (1945'-90') MAŠKARE SU SE ODVIJALE SAMO U VIDU GDJE SE OKUPLJALO STANOVNIŠTVO CIJELE ŽUPE VID TE OKOLNIH HERCEGOVAČKIH MJESTA ŠTO JE BIL NEZAobilazan DOGAĐAJ I NADALEKO POZNAT. STARJI ĆE SE RADO SJETITI TIH DOGAĐAJA I KOLA KOJE SE PLESALO. POKLADNE SVEČANOSTI U VIDU ORGANIZIRA POKLADNO DRUŠTVO VESELA BRATSTVA VIDONJSKOG PUČANSTVA, SAMOSTALNO REGISTRIRANO KAO UDRUGA OD 1998. GODINE A OD RUJNA 2015. GODINE PREREGISTRIRANO KAO JEDNA OD SEKCIJA NOVOOSNOVANE UDRUGE HRVATSKO STARINARSKO ŠPORTSKO KULTURNO DRUŠTVO "NARONA" VID.

Sela Vid i Prud imaju svoju tradiciju maškaranja. Mačkari iz Vida i Pruda sudjeluju na Velikoj povorci u gradu Metkoviću. I vidonjski i prudski mačkari imaju svoga Marka Krnjevala (obično predstavlja nekog mještanina) kojeg također osuđuju i spaljuju na Završne maškare. Na Završne maškare mačkari iz oba sela posjećuju suprotna sela i idu po kućama. Kreću rano ujutro pješice, a mimoilaze se dva puta ne mjestu između dva sela koje zovu *ničija zemlja*.

**Istražujući o običajima maškaranja u Hrvatskoj
saznali smo da gotovo svaki kraj naše domovine ima
svoje pokladne običaje.**

Bolje da umre selo nego običaji.

Neka naše istraživanje završi ovom izrekom.

Osnovna škola don Mihovila Pavlinovića Metković

OBIČAJI MAŠKARANJA U HRVATSKOJ

U istraživanju sudjelovali članovi NOVINARSKE
SKUPINE B smjene razredne nastave

FOTOGRAFIJE: A. Žilić, učenica

D. Tutavac, učiteljica

URADAK IZRADILA
učiteljica D. Tutavac

VODITELJICA NOVINARSKE
SKUPINE: Danijela Tutavac

Metković, siječanj - veljača 2023.